

Oplæg til Folketingets høring 31.01.2018

KOMMUNALE ERFARINGER MED FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

Helle Linnet – social og arbejdsmarkedsdirektør i
Vordingborg Kommune

Formand for FSD – Foreningen af kommunale
Social- Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i

FORMAND FOR FSD OG SOCIALDIREKTØR I VORDINGBORG

- Tak fordi jeg måtte komme
- Jeg tænker, at jeg egentlig er inviteret af to årsager:
  - 1 Fordi jeg er formand for FSD og
  - 2 Fordi jeg er Social og Arbejdsmarkedsdirektør i Vordingborg kommune,
  - og Vordingborg kommune er en af de kommuner, der har haft det største fald i andelen af borgere på førtidspension, og i andelen af borgere på forsørgelse overhovedet.

BAGGRUND FOR FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- Hvor mange borgere kan velfærdssamfundet bære står uden for arbejdsmarkedet?
- I 2011 var 21% i hele landet, og 26,7% i Vordingborg, på offentlig forsørgelse
- I dag er tallet 18,3% i hele landet, og 23,2% i Vordingborg

Alle ydelser under ét. Fuldtidspersoner, antal og i pct. af befolkningen

		Antal fuldtidspersoner	Fuldtidspersoner i pct. af alle 16-66 år		
Hele landet	Jun 2011	777.452	21,0		
	Jun 2013	753.042	20,3	-0,70	
	Jun 2015	723.158	19,4	-0,90	
	Jun 2017	683.259	18,3	-1,10	-2,70
Vordingborg	Jun 2011	7.786	26,7		
	Jun 2013	7.335	25,8	-0,90	
	Jun 2015	7.039	24,8	-1,00	
	Jun 2017	6.570	23,2	-1,60	-3,50

Kilde: Jobindsats

EFFEKT AF FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- En markant effekt af reformen har været, at antallet af borgere der permanent står helt udenfor arbejdsmarkedet, er faldet med 1% i hele landet, og 1,9% i Vordingborg.
- Nu er det kun hver 12 borger i Vordingborg!
- Det er langt bedre for den enkelte og familien, at være en del af et aktivt liv, end at være isoleret fra arbejdsmarkedet

Førtidspension. Fuldtidspersoner, antal og i pct. af befolkningen. Førtidspension

		Antal fuldtidspersoner	Fuldtidspersoner i pct. af alle 16-66 år		
Hele landet	Jun 2011	245.835	6,6		
	Jun 2013	240.297	6,5	-0,10	
	Jun 2015	221.856	5,9	-0,60	
	Jun 2017	208.616	5,6	-0,30	-1,00
Vordingborg	Jun 2011	2.964	10,2		
	Jun 2013	2.850	10,0	-0,20	
	Jun 2015	2.589	9,1	-0,90	
	Jun 2017	2.349	8,3	-0,80	-1,90

Kilde: Jobindsats.dk

HOLDNINGSMÆSSIGE FORANDRINGER SOM FØLGE AF REFORMEN

- Reformens perspektiv, "At alle der kan bidrage – skal bidrage", har været værdifuldt for den samlede beskæftigelsesindsats, og hele vort arbejdsmarked.
- Reformen har flyttet samfundets syn på, hvor langt vi skal åbne os, for at inkludere de svageste medborgere, og hvor meget vi er villige til investere, for at dette kan ske.
- Reformen har ikke kun været gavnligt for de enkelte borgere, men hele vort samfund. Det at også borgere med meget lille arbejdsevne skal have en plads på arbejdsmarkedet. For den enkelte borger betyder det mindre isolation.
- Reformen har smittet af på hele beskæftigelsesindsatsen. Der er et langt mere fokuseret perspektiv på, at alle kan, og skal, arbejde og uddanne sig. Et perspektiv der også afspejler sig i indsatsen for de jobparate borgere, og selvfølgelig også på indsatsen for aktivitetsparate borger på kontanthjælp.
- I forhold til de unge, har det været særligt værdifuldt, at den kommunale indsats efter reformen er mere fokuseret på en reel individuel vurdering af kompetencer og muligheder for uddannelse og selvforsørgelse. Nu ser vi ikke på hvilke diagnoser, der automatisk berettiger til pension som velkomst til voksenlivet.

KOMMUNALE ERFARINGER MED FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- Reformen har betydet en samlet besparelse
  - Ud over, at være af værdi for den enkelte borger, og for arbejdsmarkedet, har reformen ført til en samlet besparelse på forsørgelsesudgifter. Dette har kommet andre områder af velfærdssamfundet til gode
- Reformen har ført til et tættere tværgående samarbejde
  - Reformen har sat turbo på kommunernes arbejde med at se på borgerens samlede indsats, på tværs af lovgivninger og forvaltninger
  - Det er en betingelse for at opfylde reformens intention, at der arbejdes helhedsorienteret med borgerens problemstillinger
- Reformen har givet et tættere, og mere positivt samarbejde, med læger og sundhedsregionen (klinisk funktion)
- Reformen har ført til at vi samarbejder med betydeligt flere socialt indstillede virksomheder

UDFORDRINGER VED FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- Det er selvfølgelig en udfordring, at der ikke er en nedre definition af en arbejdsevne. En borgers arbejdsevne er ikke noget, der kan slås op i en tabel. Det kræver ofte et langvarig og intensivt forløb at afgøre
- Diffuse / psykosomatiske lidelser /diagnoser, som f.eks. fibromyalgi, udgør her en helt særlig udfordring
- En anden stor udfordring er borgere, der ikke vil medvirke / ikke kan se sig selv i nogen tilknytning til arbejde
- Reformen har stillet store og komplicerede krav til dokumentation og administration i kommunerne

MODSTAND MOD FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- Den markante holdningsændring, og opbremsning, som reformen har betydet medfører en del modstand
- Mange borgere har stadig en forståelse, der ligger før 2013
- Der er en meget rå tone – en meget anklagende debat, og medarbejdere på området efterlades i en politisk krigszone
- Der mangler en tydelig politisk opbakning fra de partier, der udgjorde flertallet bag reformen

UDFORDRINGER I DET SUNDHEDSFAGLIGE SAMARBEJDE

- Det er lægerne, der ved noget om sygdom, og derfor udtaler sig om funktionsevne og skånebehov
- Det er kommunen, der ved noget om borgerens samlede resurser og mulighederne på arbejdsmarkedet, og derfor fastsætter og afgør arbejdsevnen
- Der er stadig ikke altid enighed om denne arbejdsdeling
- Der er en meget lille sammenhæng mellem den lægelige indsats, sundhedsindsatsen og beskæftigelsesindsatsen
- Der er meget lille deling af relevante informationer mellem sundhedsvæsen og beskæftigelsesindsats. Dette har indførelsen af klinisk funktion ikke ændret væsentligt

UDVIKLING AF INDSATSEN I RESURSEFORLØB

- Reformen stillede ingen nye indsatser til rådighed, og heller ikke økonomi til at udvikle dem
- Derfor er indsatsen under resurseforløb først og fremmest en indsats i forhold til at koordinere og kombinere eksisterende indsatser
- Der er rigtig gode tilbud i dag. Mentor, psykolog, særligt tilrettelagt (gen-op)træning, skånsomme forløbstilbud og afprøvninger (to timer om ugen), smertebehandling, lær at tackle tilbud, skånsomme og progressive praktikforløb.
- Men der er fortsat behov for at udvikle denne indsats. Der er fortsat behov for at arbejde på tværs, også mellem region og kommune, og der er behov for at afsætte flere resurser til denne udvikling

ANBEFALINGER TIL FORBEDRINGER AF FØRTIDSPENSIONSREFORMEN

- Der er mange tunge administrative elementer i reformen, særligt i dokumentationsforpligtelsen
- Der er et meget tungt apparat i forhold til rehabiliteringsteam og i forhold til klinisk funktion
- Der er behov for et lagt smidigere samarbejde med virksomheder i forhold til arbejdsprøvning, praktik og ansættelser i småjob
- Sanktionering og ydelsesregler kan generelt forenkles
- Der er behov for en større ensartethed i kommunerne, med baggrund i klarere regler om arbejdsevnevurderinger og arbejdsmarkedsmuligheder.
-
- Der er behov for bedre tilbud om efteruddannelses til medarbejderne på området